

Sally Grindley MİNİK ÇİNLİ KIZ

ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI
Roman

Çeviren: Gül Önet

Resimleyen: Buket Gencer

5. basım

CAN
ÇOCUK

Sally Grindley
MİNİK
ÇİNLİ KIZ

Çeviren: Gül Önet ■ Resimleyen: Buket Gencer

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran
Düzeltili: Fulya Tükel
Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir
Tasarım Uygulama: Taner Börü

1. Basım: 2007

5. Basım: 1000 adet, Nisan 2018

ISBN 978-975-07-0788-9

The Spilled Water, Sally Grindley

© Sally Grindley, 2004

© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2007

Bu eserin Türkçe yayın hakları

Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak

kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni

olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Yayıncı Sertifika No: 31730

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Kapak Baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 35382; Adres: Maltepe Mah. Litrosyolu Sok.

2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4 Zeytinburnu, İstanbul

İç Baskı ve Cilt: Arı Matbaası; Sertifika No: 26699

Adres: Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sitesi

No: 81/39 Topkapı, İstanbul

Bu kitabın sahibi:

Sally Grindley

Tüm iş yaşamı boyunca çocuk kitaplarıyla ilgili çalıştı. Önce çocuklar için kurulan kitap kulübünde editör olarak çalışmaya başladı. Şimdilerde ise yalnızca yazarlık yapıyor. Sally Grindley'in, çocuklar için birçok resimli kitabı bulunuyor. *Minik Çinli Kız*, yazarın ikinci romanı. Grindley, bu kitapla ilgili araştırmalar yapmak için Çin'e gitmiştir.

MINİK ÇİNLİ KIZ

İçindekiler

- Pazaryeri, 9
Yeryüzünün En Mutlu İnsanı, 11
Pazaryeri, 17
Çok Taş Kalplisin, 20
İpek Bir Kırlangıç ve Yakışıklı Bir Kaplan, 23
Pazaryeri, 29
Sahip Olduğunuz Tek Şey Yetiştirdikleriniz, 32
Pazaryeri, 37
Elimizden Gelenin En İyisini Yapmak, 40
Satış, 45
Tavan Çöktüğünde, 52
Kırılgan Bir Saz, 67
Her Şey Düzeltilmeli, 75
Bir Umut Nehri, 93
Bir Esir, 101
Daha İyi Öpmelisin, 104

Bunlara Kendin Neden Oldun, 113
Gitmelisin, 124
Giden Gitmiştir, 128
Yalnızca En İyisi, 142
Tıpkı Bir Aile Gibi, 157
Dürüst Değilsin, 176
Bir İyi Niyet Hareketi, 181
Kaçmaya Hazır, 192
Bu Kadarı Çok Fazla, 202
Çok Garip ve Yumuşak Bir Ses, 209
Bırak Daha İyi Bir Yer Olsun, 219
Bir Şarkının Parçaları, 223

Alan'a sevgiyle...

Pazaryeri

Amca pazara götürüp beni satıncaya kadar, küçük erkek kardeşimi çok severdim. Su içindeki berak, saydam bir çakıltaşı, gökyüzünde ıfıl ıfıl parlayan bir yıldız gibiydi. Ta ki, Amca beni pazara götürüp satıncaya dek. Sonra ondan nefret ettim.

Bir yaz sabahı erkenden Amca yanıma gelerek beni selamladı: “Lu Si-yan, bugün senin için çok büyük bir gün. Bugünden başlayarak hayatın zorlu girdaplarında kendi yolunu bulmayı öğrenmelisin. Annen ve ben sana iyi bir başlangıç sağladık. Şimdi artık sıra sende.”

Annem mutfağımızın gölgeleri arasında duruyor; ama bana bakmıyor ve tek kelime etmiyordu. Amca beni bileğimden sıkıca yakaladı. Beni evden dışarı sürüklerken annem elini ileri doğru uzattı, sanki beni geri çekmek istercesine havayı çaresizce pençeledi.

Sonra küçük kardeşimi kucaklayıp kapının arkasına saklandı. Ama ben onun yüzünün acıdan kırııştığını gördüm ve işte tam o anda derin bir korku yüreğimi sıkıştırdı.

“Beni nereye götürüyorsun Ba Amca?” diye bağırdım.

“Herkes için en iyisi bu,” diye yanıtladı. Ağzı zalim bir şekil almıştı.

“Kolumu acıtıyorsun,” diye bağırdım.

Beni çekiştirerek, ailemin kiralamış olduğu, çevresinde tavukların, ördeklerin koştuğu toprakların arasından, anacaddeye doğru çıkan dimdik, tozlu patikaya sürükledi. Amca yol boyunca sert ve kararlı bir halde yürürken ben, gitmemek için direnip otobüs durağına kadar ayaklarımı sürüyüp durdum...

“Nereye gidiyoruz Ba Amca?” diye sızlandım bu kez.

“Pazara,” dedi.

“Ne satın alacağız?” diye sordum.

Yeryüzünün En Mutlu İnsanı

Herkes babamı severdi. Annem onun için, “Yeryüzünün en mutlu kişisi,” derdi. Onunla birlikte olmak sizin de kendinizi mutlu hissetmenizi sağlardı.

Henüz erkek kardeşim yokken, sadece ben varken, beni omuzlarının üzerine oturtup nehre doğru dörtnala koşmayı âdet edinmişti. Suya varınca beni koltuk altlarımdan tutar ve ayaklarımı suya sallandırır. Soğuktan çığlık atınca ayaklarımı ceketinin ceplerine sokar ve gene dörtnala koşarak geriye dönerken, yol boyunca durmadan güler, gülerdik.

Sadece ben varken, beni küçük çekçek arabasının arkasına oturtur ve pedalı

çevirip dururdu... Bir sağa bir sola, kaldırım taşlarına arabayı bom bom bom diye vurdurur ve sesinin en yüksek tonuyla şarkılar söylerdi. Oturduğum yerde bir aşağı bir yukarı sallanır ve ona durması için bağıırdım. Ama işin doğrusu, bir yandan da bu eğlenceyi sürdürmesini isterdim.

Sadece ben varken, bana satranç ve *wei-qi*¹ oynamayı öğretmişti. Bazen kazandığım oluyordu; ama onun bunu mahsustan yaptığını biliyordum. Amca ve annemle birlikteyken de *mahjong*² oynardık. Sıra “serçelerin cıvıldaşmasına” gelince her seferinde babamla ben budalaca kuş sesleri çıkartırdık. O zaman Amca bizi susturmaya çalışır, annemse mahsustan kızmış gibi yaparak bakışlarını gökyüzüne doğru çevirirdi.

Hiçbir zaman çok paramız olmadı; ama ben bunun farkına bile varmadım. Çünkü köyde kimsede para yoktu. Babamın ünlü sözü, “Eğer yeterince paran olduğunun bilincindeysen, gerçekten zenginsin demektir” di ve buna inanırdı. “Taze yiyeceklerimiz ve sıcak giysilerimiz var. Başımızın üzerinde bir dam (her ne kadar yağmurda biraz akıyorsa da), üzerinde uyduğumuz tahta yataklarımız da var. Bundan fazla ne isteyebiliriz ki?..” diye sorardı. “Yalnız bu da değil,” diye sürdürürdü konuşmasını, “benim tüm Çin’deki en güzel, en tombik bir de kızım var.”

¹ “Go” oyununun Çin’deki adı. (Y.N.)

² Çin dominosu. (Y.N.)

Tüm gereksinimlerimizi karşılayabilmek için annemle babam çok çalışırlardı. Babam sabahın köründe kalkar, evimizi çevreleyen bayıra gelişigüzel dağılmış onlarca küçük sebze setini düzenlemek için gerekli ekip biçme aletlerini de sırtına vurarak yola koyulurdu. Kışın insanı uyuşturan soğuklarına ve yazın boğucu sıcaklarına aldırılmaz, kazar, diker ve zararlı otları yolarak geçinmemiz için gerekli sebzeleri yetiştirirken didinir dururdu. Günün ortasında, zafer kazanmışçasına bir edayla, elinde koskocaman bir hardalotu demeti, bir leğen dolusu fasulye ya da kavun büyüklüğünde bir kova şalgamı yüklenmiş olarak eve gelirdi.

“Senin baban ipek mendil büyüklüğündeki bir toprak parçasında ülkenin en büyük, en lezzetli sebzelerini yetiştirebilir,” derdi annem. Ben de bir gün babam gibi en büyük, en lezzetli sebzeleri yetiştirme hayali ile ona yardıma koşardım...

Sabahları genellikle annemle birlikte, bahçemizin her yerine dağılmış tavuk ve ördekleri besler, onların yumurtalarını toplar, domuzlara sulu çamur götürür ve altlarına saman demetleri yayardık. Haftada bir gün komşularımız ve çocukları ile birlikte nehrin kenarına gider, çamaşırlarımızı yıkardık. Bu, haftanın en güzel günüydü. Eğer hava sıcaksa biz çocuklar giysilerimizi çıkartıp nehre girerdik. Suyun içinde deliler gibi çırpınır, herkesin kafasını şişiren neşeli çığ-

lıklar atardık. Yüzmeyi çok küçükken öğrenmiştik; nehrin parlak sularında bir aşağı bir yukarı yüzerek birbirimizle sürekli yarışırđık. Kıyıya çıktığımızda annelerimiz ellerinde sabunlarla bekler, üstümüze atlayarak bizi bir güzel sabunlardı. Yeniden nehre girip durulandıktan sonra da kurumak için güneşte sağa sola koşuşup dururduk. Kışın, nehrin suları bazen günlerce donardı. Daha büyük çocukların bazıları, buzun üzerinde kaymak için oraya giderlerdi. Ama babam, düşebileceklerini düşünmedikleri için onların budala olduklarını söylerdi.

Babam öğleden sonraları eve geldiğinde, annem çorba ve pirinci hazırlamış olurdu. Babam beni dizine oturtup o saate kadar günümün nasıl geçtiğini sormayı âdet edinmişti. Ben de canavarlarla nasıl dövüştüğümü, perili köşklerden nasıl kaçtığımı anlatan öyküler uydururdum. Ve o, "Sahiden yaptın mı? Sahiden mi? Amma ilginç bir sabahmış bu," derdi. Sonra bir gülme krizine tutulurduk ve babam, "Umarım günün geri kalanı senin için daha sakın geçer," derdi.

Öğleden sonraları babam sebze setlerine geri dönerdi. Ya da öbür köylülerle birlikte ortağı oldukları pirinç tarlalarına çalışmaya gitmek için kilometrelerce yol yürürdü. Annem alışveriş ve dedikodu yapmak için kente giderdi. Ben de arkadaşlarımla oynayabilmek için ona katılırdım. Saklambaç oynarken büyük gürültüler kopararak dükkânlara girip çıkmamıza kimse aldırılmazdı. Ve yaşlılar caddede, açılır kapanır

sallantılı masalarında kâğıt oynarlarken, omuzlarından uzanıp onları izlememizi gülerek karşılardı.

Sonunda eve dönerdim ve annemle birlikte babamın dönüşünde hazır olması için yemek yapmaya girişirdik. Bazen babam, eğer eve erken dönmüşse kayığını çıkartır, nehre balık avlamaya giderdi. Çok sessiz olacağıma söz veririm zaman zaman beni de götürdüğü olurdu. Bir keresinde köyde şimdiye dek kimsenin görmediği büyüklükte bir sazan yakalamıştık. Kuyruğundan tutup kaldırıldığında boyu benden daha uzundu. Babam balığı pazara götürüp o kadar yüksek bir fiyata sattı ki, parasıyla hepimize birer çift yeni ayakkabı alabildi.

Babam pazar günleri öğleden sonra hiç çalışmazdı. Eğer çok gerekiyorsa, hafta içinde daha çok çalışır ve "aile zamanı" için kendini serbest bırakmayı başlardı. Pazar günleri tüm mutfak bıçaklarımızı bilir, çiftliğimizin en iyi sebzelerini seçer, tavuklarımızdan birini keser ve akşam için, baharatlar, şifalı bitkiler, zencefil ve sarmısaktan oluşan bir karışımla güzel bir yemek hazırlamaya girişirdi. Bu saatler onun en gözde saatleriydi. O yemeği hazırlarken biz de masanın çevresine otururduk. Bizim yardımımızı istemezdi.

"Tüm hafta boyunca bana yemek hazırladınız," derdi anneme. "Şimdi sizin için yemek hazırlama sırası bende."

Annem, onun hafta boyunca çiftlikte durup dinlenmeden çalıştığını ve şimdi ayaklarını uzatma sırasının geldiğini söyleyecek olsa, o sakin bir biçimde, "Bu başka. Ayrıca ben yemek yapmayı seviyorum. Yemek yapmak ve senin ayaklarını uzattığını görmek istiyorum," derdi.

Annem onun inadı karşısında şakacıktan homurdanır gibi yapar; ama biz babamın haftada bir kez olsun şef rolü oynadığı bu oyunun her dakikasını çok sevdiğini bilirdik. Ve bu işte gerçekten çok iyiydi. Pazar akşamları yemek çok güzel geçirdi. Annem de bu durumdan çok mutlu olurdu. Yemek bitince ailece oturur televizyon izlerdik. Ne izlediğimiz önemli değildi. Bizi mutlu eden birlikteliğimizdi.

Pazaryeri

Sabah ayazında sorum havada asılı kaldı; Amca bana cevap vermeden sadece sigarasından derin nefesler çekmeyi sürdürdü ve sonunda otobüs gelince beni içine itti. Yakınlardaki köyden tanıdığım iki kadın otobüsteydiler. Bize hemen nereye gittiğimizi sordular. Amca bana hiçbir şey ifade etmeyen bir yer adı söyledi. Ama bunu yaparken de bu konu üzerinde daha fazla konuşmak istemediğini belli etti. Kadınlardan birinin ötekine yavaş sesle, “Tanrım, ne kadar uzağa gidiyorlar,” diye fısıldadığını işittim. Sonra iki kadın birden yüksek sesle, bu kadar yolu neden gideceğimizi sordu. Amca onları duymazlıktan geldi. Ben ise hayatımın akışını değiştirecek olan bu ani değişikliğin tedirginliğini yaşamaya başlamıştım.

Camdan dışarı bakınca görünen manzaranın hâlâ tanıdık olmasıyla rahatlamaya çalışıyordum. Eski-

den babamla birlikte, onun çekçek arabasının arkasında buralara sık sık gelirdik. Derken otobüs durdu, kadınlar otobüsten indiler ve giderken de bana iyi yolculuklar dilediler. İki yanında renkli, küçük dükkanların sıralandığı bir caddede yürümeye koyuldular. Burasının babamın sebzelerini ve o koskocaman balığı sattığı pazar olduğunu anladım.

“Neden buradaki pazara gitmiyoruz?” diye sordum.

Amca ters bir biçimde, “Çok küçük,” diye yanıtladı.

Otobüs yeniden büyük bir gürültüyle yola koyuldu ve tanıdığım yerleri arkada bıraktı. Tırmandı, virajlar aldı ve bizi, benim daha önce hiç görmediğim köylerin, kentlerin içinden geçirdi. Otobüsün sallantısı yavaş yavaş uykuya dalmama neden oldu.

Gözlerimi açtığımda kendimi Amca'nın kucağına kıvrılmış yatar buldum. O, bir eliyle benim omzumu

sarmıştı. Uyandığımı görünce hemencecik elini üzerimden çekti. Sanki bana şefkat gösterdiğini düşünmemi istemiyor gibiydi. Kalkıp oturdum ve çevreme bakındım. Otobüste ikimizden başka kimse kalmamıştı. Dışarıda hava yavaş yavaş kararıyordu. Kaç saatir yoldaydık acaba? Evi kahvaltıdan hemen sonra terk etmiştik. O zamandan beri de hiçbir şey yemiştik. Çok açtım.

“Daha ne kadar var? Açlıktan ölüyorum,” dedim.

“Fazla değil,” dedi Amca. Elini cebine soktu ve bana bir parça kek verdi. Bunu annem yapmış olmalıydı.

“Eve yeniden ne zaman döneceğiz?” diye sordum.

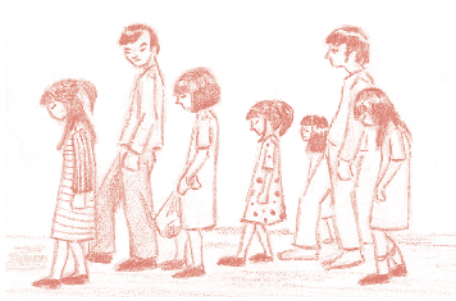

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

Sally Grindley

MİNİK ÇİNLİ KIZ

Minik Si-Yan, onu eve götürecek umut nehrini aramak üzere yola çıkıyor. Ona eşlik etmeye ne dersiniz?

Bu kitap, Çin'de yaşayan 11 yaşındaki Lu Si-Yan'ın babasının ölümüyle altüst olan hayatını anlatıyor bize. Kötü kalpli amcası tarafından büyük şehre götürülüp hizmetçi olarak zengin bir aileye satıldığı gün, her şeyin sonunun geldiğini anlamıştır Lu Si-Yan. Ama tüm hayatını bir hizmetçi olarak geçirmeye hiç mi hiç niyeti yoktur. Hayattaki tek varlığı olan annesi ve küçük kardeşine kavuşabilmek için sayısız zorluğun üstesinden gelmeye hazırdır.